

Alcoholvriendelijk cultuurpatroon moet aangepakt worden

Dit jaar is het dertig jaar geleden dat het Nederlandse alcoholgebruik zijn top bereikte. Sindsdien is de consumptie per inwoner met een kleine tien procent gedaald. Als we bedenken dat tussen 1955 en 1979 de stijging zo'n 350 procent bedroeg, dan is wel duidelijk dat die daling met krap 10 procent nog geen zoden aan de dijk zet.

Verontrustend is daarbij het feit dat genoemde enorme stijging plaats vond in slechts 24 jaar, terwijl in de veertig jaar daarna ondanks vele inspanningen, slechts een daling van nog geen tien procent bereikt kon worden. Hoeveel tijd en hoeveel inspanningen gaat het dan kosten om de consumptie terug te brengen tot bijvoorbeeld de helft van die van 1979? Of is het op voorhand uitgesloten dat dat niveau ooit nog bereikt wordt?

Het hoge alcoholgebruik brengt al zo'n veertig jaar allerlei nadelige gevolgen met zich mee. Het aantal verslaafden bijvoorbeeld, is toegenomen van een geschat aantal van 23.000 in 1955 naar ruim 300.000 nu! Ziekte, invaliditeit en sterfte door alcohol hebben een prominente plaats in de statistieken veroverd. Geweldpleging en vandalisme met alcohol als oorzaak, zijn een alledaags verschijnsel geworden. De laatste jaren is daar het excessieve drinken door jongeren bij gekomen. De gevolgen daarvan zullen pas na verloop van jaren in hun volle omvang kenbaar worden.

Dit alles heeft grote consequenties voor het functioneren van onze samenleving. Om te beginnen economische consequenties. Alles bij elkaar genomen, veroorzaakt alcohol voor de samenleving een jaarlijkse schadepost van zo'n 2½ miljard euro.

Daarnaast zijn er psychologische en maatschappelijke consequenties. Alcohol is een belangrijke oorzaak van kinder- en vrouwenmishandeling, uitgaansgeweld, werkloosheid, echtscheiding, enz. Daaruit vloeien veel trauma's voort. Alcohol doet daardoor afbreuk aan het levensgeluk van heel veel mensen.

Al ruim veertig jaar is alcohol op vrijwel elke straathoek te koop. Er zijn in ons land zo'n 60.000 verkooppunten. Veel meer dan tachtig jaar geleden. Iedere supermarkt staat vol drank.

Naast overmatig veel verkooppunten, zien wij ook overmatig veel reclame voor alcohol. Alcoholreclame valt buitenshuis niet te ontlopen. Binnenshuis evenmin, advertentieblaadjes, dagbladen, tijdschriften, radio en televisie brengen die reclame bij iedereen thuis. Kortom, alcohol is alomtegenwoordig in onze samenleving.

Iedere Nederlander wordt daardoor van jongs af aan geconfronteerd met "alcohol" in vele vormen. Daardoor heeft de mening postgevat dat alcohol gewoon is, dat alcohol er bij hoort in vrijwel alle situaties. Wat gewoon is en algemeen aanvaard wordt kan nooit slecht zijn, wordt dan de achterliggende gedachte. Er is daardoor een generatie opgegroeid die gehersenspoeld is door de alcoholcultuur. Het resultaat daarvan is dat begrip voor de nadelen van alcohol bij hen afwezig is, en zij hun kinderen geen kritische houding tegenover alcohol meer bijbrengen.

De afwezigheid van een kritische houding tegenover alcohol bij de meerderheid van het publiek (lees: kiezers) maakt dat het alcoholbeleid blijft steken in symptoombestrijding. De "cultuur" van de alcohol wordt niet aangepakt.

Dr. ir. D. Korf

Franse alcoholwet aangescherpt

Economische crisis doet bierconsumptie dalen

Bierbrouwer Heineken heeft in het eerste kwartaal van 2009 beduidend minder bier verkocht. Het verkochte aantal hectoliters van de bedrijven die een jaar geleden ook al deel uitmaakten van het concern, lag 6,3 procent lager dan het overeenkomstige volume van 2008. Zoals bekend, nam Heineken later in 2008 samen met het Deense Carlsberg de Britse brouwer Scottish & Newcastle over.

Doordat de prijzen hoger lagen dan een jaar eerder, werd de volumedaling enigszins gecompenseerd. De omzet (in geld) daalde met ca 1 procent. Tellen wij Scottish & Newcastle mee, dan was er sprake van een stijging bij volume zowel als omzet.

In totaal verkocht Heineken 25,6 miljoen hectoliter bier. Het grootste deel hiervan (18,5 miljoen hectoliter), werd in Europa verkocht.

Tot nu toe betaalt Heineken geen compensatie voor de schade die zijn product aanricht. Het principe "de vervuiler betaalt" wordt blijkbaar niet op elke industrie toegepast.

Ook in Frankrijk zijn "binge drinking" en comazuipen onder jongeren aan de orde van de dag. De minister van volksgezondheid Roselyne Bachelot wil daarom komen tot een strengere alcoholwet. Begin maart verleende de Assemblée Nationale goedkeuring aan een aantal onderdelen daarvan.

Zo komt er een verbod op de verkoop van alcohol en tabak aan jongeren onder de achttien jaar. Tot nu toe lag de grens bij 16 jaar. De machtige lobby van de wijnboeren verzette zich hevig tegen de verhoging van de leeftijdsgrens. Maar het argument van de minister dat het aantal ziekenhuisopnamen van jongeren beneden de 16 jaar met een alcoholvergiftiging, tussen 2004 en 2007 met vijftig procent was toegenomen, legde bij de volksvertegenwoordigers meer gewicht in de schaal.

Een totaalverbod op de verkoop van alcohol bij benzinstations verkreeg geen meerderheid in de Assemblée. Dit ondanks het feit dat in Frankrijk jaarlijks circa 3.000 doden in het verkeer vallen, waarvan naar schatting minstens een kwart ten gevolge van alcohol.

Wel gaat de nachtverkoop bij benzinstations ingeperkt worden. Tot nu toe gold een verbod op alcoholverkoop tussen tien uur 's avonds en zes uur 's ochtends. Voortaan gaat het verbod vier uur eerder in, dus vanaf zes uur 's avonds, en eindigt het twee uur later, dus om acht uur 's morgens.

Ook gaan de "open bars" verboden worden. Dat zijn gelegenheden waar men na het betalen van een vaste toegangsprijs, zoveel mag drinken als men wil. De lobby van de wijnboeren wist echter wel te bewerkstelligen dat expliciet wordt vastgelegd dat wijnproeverijen geen "open bars" zijn, maar tijdelijke evenementen.

Reclame voor alcohol op internet, waarover tot nu toe niets geregeld was, komt ook onder de nieuwe wet te vallen. Die reclame wordt toegestaan, met uitzondering van websites die "zich voornamelijk richten op de jeugd". Dat opent ons inziens de weg naar ellenlange discussies en zich jarenlang voortslepende rechtzaken over de afgrenzing van het begrip "zich voornamelijk richten op de jeugd".

Veertig jaar geleden stond Frankrijk nog op de eerste plaats van de ranglijst naar hoofdelijk alcoholgebruik, met een consumptie van meer dan zestien liter. Tien jaar geleden stond het op de derde plaats, met iets meer dan elf liter. Vandaag de dag staat Frankrijk op de elfde plaats, met zo'n 9,3 liter. Het resultaat van een consequent voortgezet ontmoedigings- en inperkingsbeleid. De wijnlobby mag dan telkenmale voorstellen van de regering afzwakken, wat er overblijft is voldoende voor een verdere daling. De verhoging van de leeftijdsgrens zal op den duur ook de consumptie boven de grens doen verminderen.

Dingeman Korf

Wordt cider de nieuwe trend op alcoholgebied ?

HEINEKEN WIL NIET-DRINKERS AAN DE DRANK BRENGEN

Alcohol is modieus geworden. Dat betekent dat er telkens weer een ander drankje met veel reclamegeweld naar voren wordt gebracht. De afgelopen jaren hebben wij mixdrankjes, frisbier, witbier en rosé zien passeren. Komende zomer wordt de zomer van de cider. Als het aan Heineken ligt tenminste.

Cider wordt geproduceerd door vergisting van appels. Het is dus appelwijn. Het alcoholgehalte is wat lager dan van wijn uit druiven. Het wordt op grote schaal geproduceerd in Normandië en Bretagne. Daarnaast vindt er productie plaats in Zuid-Duitsland, Oostenrijk en Engeland. De bereiding vindt plaats door vergisting op industriële schaal, vergelijkbaar met het brouwen van bier uit gerstemout.

Cider is in Engeland al tientallen jaren populair. Door de overname van het brouwconcern Scottish & Newcastle, verkreeg Heineken vorig jaar ook de beschikking over ciderbrouwerijen. En wat nog belangrijker was : het merk "Strongbow", één van de populairste merken cider.

Een eerste poging vorig jaar om cider op wat grotere schaal in Nederland populair te maken, namelijk onder de naam Charli en bedoeld als alternatief voor vrouwen die bier niet lekker vinden, was geen onverdeeld succes. Een horeca-variant onder de naam Jillz, eveneens vorig jaar op de Nederlandse markt gebracht, verging het weinig beter.

Voor komende zomer wil Heineken cider op grote schaal promoten. Nu onder het Engelse etiket "Strongbow Gold". De verkoop mag echter niet ten koste van het eigen Heineken bier gaan. Met een prijs die ongeveer gelijk is aan Heineken bier, en een alcoholgehalte van 5 procent, moet een geheel nieuwe markt aangeboord worden.

Woordvoerder Pascal van Ham van Heineken zegt daarover : "Er zijn ruim zes miljoen volwassenen in Nederland die niet of nauwelijks bier drinken. Wij willen hen ook graag als klant. Bovendien daalt de bierconsumptie al jaren licht". Met andere woorden, Heineken vindt dat er in Nederland nog meer alcohol gedronken moet gaan worden. Een nieuwe markt, net als de nieuwe markt die Bacardi aanboorde met zijn breezers (met desastreuze gevolgen).

Openlijker dan ooit heeft Heineken hiermee te kennen gegeven dat het bierconcern lak heeft aan het alcoholmatigingsbeleid dat het ministerie van Volksgezondheid probeert te voeren.

Dingeman Korf

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 BL Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Vergewisplicht tot 20 jaar dicht het lek niet

DRANK KOPEN NOG STEEDS GEMAKKELIJK

Het excessieve drinken door jongeren, heeft de druk op de regering verhoogd om de leeftijdsgrens voor drank beter te handhaven. De alcoholbranche en het CBL zijn bang voor strengere regelgeving. Die kan hun omzet kosten. Daarom hebben zij zelf een voorzichtige aanscherping doorgevoerd. Die blijkt echter niet te werken.

Het is bij wet verboden om zwak-alcoholhoudende drank te verkopen aan jongeren beneden de 16 jaar, en sterke drank aan jongeren beneden de 18 jaar. In de praktijk is gebleken dat er weinig wetsbepalingen in ons land zijn, waar zo massaal de hand mee wordt gelicht als die betreffende de leeftijdsgrens voor het mogen kopen van alcohol.

Caissières zijn verplicht om bij twijfel over de leeftijd van iemand die alcohol wil kopen, die persoon om legitimatie te vragen. Dat gebeurde tot nu toe nauwelijks, door intimidatie, uit angst voor represailles, enz. Je zult als verkoopster van 18, maar een fors uitgevallen leider van een groep jongens van 14 tot 16 tegenover je krijgen.

Verhogen van de minimumleeftijd voor kassapersoneel naar bijvoorbeeld 25 of 30 jaar, zou de problemen sterk kunnen verminderen. Maar dat wil het CBL (lees de supermarkten) niet. Dat zou hen teveel geld gaan kosten.

Nog beter is de aanpak om de caissières te ontheffen van hun vergewisplicht, en de controle op afstand te laten uitvoeren. Het Bredase bedrijf HEM heeft apparatuur daarvoor ontwikkeld. Wij berichtten daarover precies een jaar geleden onder de kop "Koper van alcohol met webcam bekeken". Ook hierover is het CBL niet enthousiast. Omzetverlies ligt namelijk voor de hand.

Om opgelegd krijgen van ongewenste maatregelen te voorkomen, heeft het CBL zelf een maatregel bedacht: een algemene, in alle winkels bekend te maken identificatieplicht voor iedereen die alcohol wil kopen en **er jonger uitziet dan 20 jaar**. De inschatting "jonger dan 20 jaar" blijft echter een subjectief oordeel van de caissière. En een geschatte leeftijd van 20 jaar ligt te laag om effectief te zijn.

De maatregel van het CBL is daarom een zachte, en bij voorbaat niet waterdichte maatregel. Iemand die er ouder uitziet dan zijn kalenderleeftijd kan nog steeds ongehinderd langs de kassa slippen. En iemand die er jong uitziet voor zijn leeftijd, zal vaak ten onrechte staande gehouden worden. Wij schreven hierover reeds in het vorige nummer van dit blad.

Dat het CBL een boterzachte maatregel met zo weinig mogelijk effect op de omzet wil, wordt ook duidelijk uit de voorgeschiedenis. Toen namelijk het ministerie van VWS in 2006 voorstelde om een vergewisplicht voor alcoholverkopers in te voeren tegenover kopers die er jonger uitzien dan 25 jaar, stond de Stiva mede namens het CBL op zijn achterste benen. Een vergewisplicht tot 25 jaar kon wel eens flink omzet kosten.

Eén van de toen gebruikte argumenten luidde dat het invoeren van nog een derde leeftijdsgrens (naast die van 16

en van 18 jaar) verwarring zou scheppen. Nu voert het CBL zelf een derde leeftijdsgrens in. Schept die geen verwarring?

Inmiddels is al bewezen dat de maatregel van het CBL het kopen van drank beneden de leeftijdsgrens nog steeds toelaat. Het AD stuurde onlangs twee "mystery shoppers" er op uit, twee meisjes van respectievelijk 15 en 22 jaar. Bezocht werden vier supermarkten in Tilburg. Bij drie van de vier kreeg de jongste probleemloos wijn en bier mee. Bij slechts één supermarkt moest de jongste zich legitimeren (en viel toen door de mand).

Erger nog was het dat in een slijterij van Gall & Gall het meisje van 15 zonder problemen een fles sterke drank kon kopen. En dat terwijl in genoemde slijterij op verschillende plekken werd medegedeeld dat klanten onder de 24 jaar altijd om legitimatie gevraagd wordt!

Dingeman Korf

IN ZEELAND HELFT CANNABISTOERISTEN STONED ACHTER HET STUUR

Jaarlijks krijgen de "coffeeshops" in de Nederlandse grensstreek tienduizenden bezoekers uit het buitenland. Velen stappen na het gebruik van hasj of wiet weer in de auto om naar huis te rijden. Dat levert gevaar op in het verkeer.

Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland (ROVZ) heeft samen met het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIV) onderzoek gedaan naar de situatie in Zeeland en het aangrenzende gebied in België. Dat leidde tot de constatering dat de helft van de bezoekers aan coffeeshops in Zeeland, onder de invloed van softdrugs weer ging autorijden.

Om aan die ongewenste situatie een einde te maken, zijn de Belgische provincie Oost-Vlaanderen, de Nederlandse provincie Zeeland en de gemeente Terneuzen medio april voor gezamenlijke rekening een campagne begonnen. De meertalige campagne draagt de naam "Don't Blow and Drive".

Vorig jaar was al een proefproject gestart. Daarbij werkten aangehouden automobilisten vrijwillig mee aan het opsporen van drugs via het speeksel. Binnenkort worden de resultaten van de proef bekend. Dan zal duidelijk worden of de speekseltest betrouwbaar is als voorselectiemiddel bij het opsporen van drugsgebruik door automobilisten.

Hoeveel verkeersongevallen het gevolg zijn van drugsgebruik is niet precies bekend. Bij het begin van het proefproject vorig jaar, zei minister Eurlings dat er in Nederland naar schatting jaarlijks 80 peronen om het leven komen bij drugsgerelateerde verkeersongevallen.

Veel alcohol beneden de leeftijdsgrens bij carnaval

Tijdens de afgelopen carnavalsperiode, heeft de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) haar controles met name gericht op "hotspots" van jongeren. Daarbij is gecontroleerd op de naleving van de leeftijdsgrenzen voor de alcoholverkoop, en daarnaast ook op de naleving van het rookverbod.

De VWA-controleurs constateerden dat erg veel duidelijk te jonge tieners alcohol dronken. Hun leeftijd werd geschat op 12 tot 14 jaar. Er werden 25 bedrijven betrapt op het verstrekken van alcohol aan te jonge kinderen of het verstrekken zonder leeftijdscntrole. Van die bedrijven kregen er 19 een boete, terwijl er 6 vanaf kwamen met een schriftelijke waarschuwing. Die laatste zes krijgen dus binnenkort opnieuw controle.

In Sittard verkocht een ondernemer tijdens het scholierencarnaval bier voor één euro per glas. Daar kwamen veel jongeren op af. Verstrekking beneden de leeftijdsgrens werd echter niet geconstateerd. Een supermarkt handelde meer in overeenstemming met de geest van de wet. Die had

een aparte balie ingericht voor de verkoop van alcohol en tabak, jongeren moesten zich legitimeren en er was een bord opgehangen met een datum er op. Was je na die datum geboren, dan werd er niets verstrekt.

Overtreding van het rookverbod werd in 45 gelegenheden geconstateerd. Van hen kregen 42 een boete en 3 een schriftelijke waarschuwing.

Ondanks alle waarschuwingen voor extra controles (ook de politie had gewaarschuwd, namelijk voor extra verkeerscontroles), werden er in de carnavalsperiode toch meer alcoholdelicten geconstateerd dan in "normale" tijden. Zo constateerde de politie Gelderland Zuid dat van de gecontroleerde automobilisten 2,1 procent te veel had gedronken. Normaal ligt dat beneden de anderhalf procent. Ook waren er meer vechtpartijen met gewonden en vernielingen in en bij horecagelegenheden (Arnhem, Eindhoven, Den Bosch en Utrecht haalden daarmee de landelijke pers).

Zolang de stijl van carnavalvieren niet verandert, zullen politie, VWA, ziekenhuizen en verzekeringsmaatschappijen er de handen vol aan houden.

Minimumprijs voor alcohol in Schotland

Als het aan de Schotse minister van Gezondheid ligt, wordt Schotland het eerste land van Europa waar de regering een minimumprijs voor drank vaststelt. De alcoholproblematiek is er dusdanig uit de hand gelopen, dat de minister radicale, maar daardoor ook omstreden maatregelen wil nemen.

De Schotse gezondheidszorg kampt met een vloedgolf van door alcohol (mede) veroorzaakte ziekten en kwalen zoals zwaarlijvigheid, leverziekten, suikerziekte, hartziekten, kanker en dementie. Volgens minister Sturgeon is de goedkope alcohol de grote schuldige. Uitgedrukt in procenten van het gemiddelde uurloon, is sterke drank nu bijna 70 procent goedkoper dan dertig jaar geleden. De voortijdige sterfte door alcohol is in diezelfde dertig jaar ruim verdubbeld.

In de Schotse supermarkten is bier goedkoper dan mineraalwater. Een fles wodka kost er nog geen zes pond. Schotland staat op de achtste plaats van de ranglijst naar hoofdelijk alcoholgebruik, met een consumptie van bijna 12 liter per inwoner per jaar. Dat veroorzaakt niet alleen ziekte, maar ook criminaliteit. Op uitgaansavonden veranderen horden agressieve dronken lieden sommige wijken van Glasgow tot een "no-go area". Daar moet je als toerist niet verzeild raken. Alcoholisch geweld en vandalisme kostten de Schotse maatschappij vorig jaar 2,25 miljard pond.

Behalve een minimumprijs voor de diverse categorieën alcoholhoudende dranken, wil minister Sturgeon speciale kortingen (bijv. happy hours) in de ban doen, al te uitbundige reclame verbieden, en lokale bestuurders de vrijheid geven om plaatselijk de leeftijd waarop alcohol in slijterijen kan worden aangeschaft, te verhogen van 18 naar 21 jaar.

Twee weken nadat Sturgeon zijn voorstellen bekend maakte, kreeg hij de steun van de voorzitter van

de National Health Service, sir Liam Donaldson, die eveneens pleitte voor een zeer drastische prijsverhoging van alcohol.

Toen de voorstellen van Sturgeon bekend werden, stonden de wijn- en gedistilleerdbranches op hun achterste benen. Woordvoerder Partington: *"de voorgenomen maatregelen van de regering helpen niet het alcoholmisbruik te beteugelen. De sociale achterstand moet worden aangepakt. Nu pak je slechts de gemiddelde consument aan. Die moet de prijs betalen voor het wangedrag van enkelen"*.

De redenering van Partington snijdt volgens ons geen hout. In de eerste plaats gaat het allang niet meer om "wangedrag van enkelen". Het gaat om hele horden. De alcoholproblematiek is allang niet meer een probleem van individuele personen, maar is een maatschappelijk probleem.

In de tweede plaats behoeft sociale achterstand helemaal niet tot alcoholisme te leiden. In de tijd van Domela Nieuwenhuis leidde sociale achterstand juist tot geheelonthouding. Denk maar aan zijn motto "denkende arbeiders drinken niet, en drinkende arbeiders denken niet". De oorzaak van de vlucht in de drank is niet gelegen in sociale achterstand, maar in een morele achterstand, in een gebrek aan geestelijke weerbaarheid.

Die geestelijke weerbaarheid is ondermijnd door jarenlange alcoholreclame. Maar over versterken van de geestelijke weerbaarheid van mensen zwijgt de alcoholbranche liever.

Dingeman Korf

EEN ALCOHOLVRIJE
LEEFSTIJL HALVEERT
DE KANS OP
SLOKDARMKANKER

WIJNPRODUCTIE VOORAL EEN EUROPESE ZAAK

De culinaire rubrieken van kranten en tijdschriften besteden veel aandacht aan wijn uit de "nieuwe wijnlanden": de VS, Australië, Zuid-Afrika en Chili. Dat zou haast doen vergeten dat vóór de opkomst van die nieuwe wijnlanden, er ook al meer wijn geproduceerd werd dan de markt aankon. Dat leidde tot opkopen van de onverkoopbare partijen, en omzetting ervan in spiritus en industriële alcohol.

De "oude wijnlanden" Frankrijk, Italië en Spanje zijn echter nog steeds veruit de grootste producenten ter wereld. Frankrijk is de grootste producent, met ca 55 miljoen hectoliter, Italië volgt met ca 49 miljoen hectoliter op de tweede plaats, en Spanje is derde met ca. 39 miljoen hectoliter. Op de vierde plaats volgen de Verenigde Staten met ca 20 miljoen hectoliter, iets meer dan de helft van de productie in Spanje.

Een land waar je nooit van hoort als wijnproducent, China, staat met circa 11 miljoen hectoliter op de zevende plaats. De vierde Europese wijnproducent, Duitsland, staat met circa 9 miljoen hectoliter op de negende plaats van de wereldranglijst.

De wijnproductie is dus heel scheef verdeeld over de wereld. Europa neemt een disproportioneel groot deel van de productie voor zijn rekening, en ook van de door wijn veroorzaakte ziekten, invaliditeit en voortijdige sterfte. Europa heeft dus wat uit te leggen aan de autoriteiten van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO).

NEDERLANDSE SCHOLIEREN QUA DRANKGEBRUIK IN EUROPESE TOP

Nederlandse scholieren van 15 en 16 jaar, scoren op alle aspecten van alcoholgebruik in de top vijf van de 35 landen van Europa. Zij drinken vaker dan het gemiddelde, zij drinken per keer meer dan het gemiddelde, en hun totale jaarconsumptie ligt boven het gemiddelde. Aldus de uitkomst van het vierde ESPAD onderzoek.

In 1995 werd in 26 Europese landen een enquête gehouden onder scholieren van 15 en 16 jaar. Om de ontwikkeling van het gebruik van alcohol, drugs en tabak onder jongeren te registreren, hadden die landen ESPAD opgezet (European School Survey Project on Alcohol and other Drugs). Sindsdien wordt om de vier jaar zo'n enquête gehouden. De laatste keer in 2007 in 35 landen.

De uitkomsten van het onderzoek

van 2007, werden eind maart dit jaar gepubliceerd. Er valt uit te concluderen dat Nederlandse schoolgaande jongeren van 15 en 16 jaar, nog steeds tot de "zuipschuiten" van Europa behoren.

Op het gebied van "vaak drinken" kwamen de Nederlandse scholieren op de tweede plaats. Alleen de Oostenrijkse scholieren dronken nog vaker alcohol. Vaak drinken werd gedefinieerd als meer dan tien keer per maand. Maar liefst 24% van de Nederlandse scholieren dronk vaak. Het gemiddelde voor Europa bedroeg 10% vaak-drinkers.

Op het gebied van hoeveelheid alcohol per keer, kwamen de Nederlandse scholieren op de vierde plaats. Scholieren in Denemarken, Engeland en Noorwegen dronken per keer (veel) meer. Maar ook de Nederlandse scholieren kwamen hier boven het Europese gemiddelde.

Het risico van alcoholgebruik werd door de Nederlandse scholieren laag ingeschat. Slechts 18% van hen denkt negatieve gevolgen te kunnen ondervinden zoals schade aan de gezondheid of problemen met de politie. Het Europese gemiddelde lag hier op 32%. Samen met Duitsland scoort Nederland hiermee het laagst.

Bij tabak nemen de Nederlandse scholieren een middenpositie in. Zij zitten vrijwel op het Europees gemiddelde van 22%. Op de eerste plaats staat hier (wederom) Oostenrijk, met 45% rokers onder de scholieren. Ook Tsjechië en Letland scoren hier hoog (beide 41%).

Met betrekking tot cannabisgebruik, komen de Nederlandse scholieren op de vijfde plaats (van de 35). Ruim een kwart (28%) zegt tenminste eenmaal in zijn leven cannabis te hebben gerookt. Het Europees gemiddelde ligt op 19%.

CPB bevestigt het gelijk van de alcoholnota van 1986

ALCOHOLPROBLEMATIEK NIET TE VERMINDEREN MET ALLEEN ACCIJSVERHOOGING

Het CPB heeft afgelopen februari een publicatie uitgebracht over accijnsheffing en regulerende maatregelen bij het terugdringen van roken, drinken en gokken door jongeren. Het CPB gaat ervan uit dat er een evenwichtige balans moet worden gevonden tussen enerzijds individuele consumptievrijheid en anderzijds betuigeling van maatschappelijke kosten.

In het vorige nummer van dit blad berichtten wij dat onderzoekers van het College of Medicine van de universiteit van Florida tot de conclusie waren gekomen dat accijnsheffing een effectief middel is om de alcoholconsumptie af te remmen. Zowel lichte als zware drinkers gaan minder drinken wanneer de prijs omhoog gaat. Accijnsverhoging is daarmee een effectief middel voor het bereiken van een breed gespreide verbetering van de volksgezondheid.

De onderzoekers van het CPB stellen hier tegenover dat het niet realistisch is om uitsluitend op het accijnsinstrument te vertrouwen bij het terugdringen van alcoholproblemen. Aanvulling van het accijnsinstrument met voorlichting en met wet- en regelgeving is onmisbaar om een juiste balans te vinden tussen consumptievrijheid en kostenbeheersing.

Roken en drinken zijn belangrijke oorzaken van voortijdige sterfte in de Europese Unie. Terugdringen van de consumptie van die twee genotmiddelen vermindert de voortijdige sterfte en levert dus maatschappelijk gezien winst op.

Na die conclusie vervolgt het CPB: *"Daar staat tegenover dat respect voor individuele keuzevrijheid impliceert dat mensen zoveel mogen roken (of drinken) als zij willen, indien zij geen maatschappelijke kosten veroorzaken"*.

Een kille, puur economische visie op de maatschappij, en een ontkenning van de maatschappij als samenleving. Een maatschappij als optelsom van individuen zonder intermenselijke relaties. Een maatschappij waarin "samenleving" niet langer betekent "samenleven".

Mensen mogen zich volgens het CPB dus kapot roken of zuipen, als zij maar geen maatschappelijke kosten veroorzaken. Het verlies aan levensgeluk dat zij door hun gedrag veroorzaken bij hun familie en vrienden, kan echter uitwerking hebben op zowel de arbeidsproductiviteit als de gezondheid van familie en vrienden. Zelfs in economisch opzicht is de stelling van het CPB dus al aanvechtbaar. Laat staan wanneer wij zaken als medemenselijkheid en solidariteit als drijfveren voor alcoholbeperking en verbetering van de sociale gezondheid in de samenleving willen laten meetellen.

De individuele keuzevrijheid stuit dus niet alleen op een grens waar hij maatschappelijke kosten veroorzaakt, maar ook waar hij de humanitaire samenhang van de samenleving aantast. Alcohol en in iets mindere mate tabak, veroorzaken niet alleen maatschappelijke kosten, zij tasten ook het cement aan dat het bouwwerk van onze samenleving bijeenhoudt. Het CPB moet dus oppassen de individuele keuzevrijheid niet al te hoog te waarderen.

Alcoholmisbruik is een belangrijk gezondheids- en veiligheidsvraagstuk in Europa. Volwassenen drinken gemiddeld tweemaal zoveel als hun lichaam zonder schade op te lopen maximaal aankan. Veel ongevallen, criminaliteit en huiselijk geweld komen voor rekening van de alcohol. Drinken is een gewoonte die op steeds jongere leeftijd begint, hoewel de maatschappij er duidelijk belang bij heeft om minderjarigen bij de alcohol weg te houden.

Het persbericht van het CPB vervolgt dan: *"De alcoholaccijns is een vrij bot instrument om het drankmisbruik te beteugelen. Matige drinkers worden in hun consumptiemogelijkheden beperkt, omdat dronkelappen zich niet kunnen beheersen"*. Een aanvechtbaar argument, maar één waarmee de matigen van nu voor zichzelf de weg naar de onmatigheid open willen houden. Immers de echt matige drinkers, die van één of twee glazen per dag, voelen de accijnsverhoging nauwelijks in hun portemonnaie. Naarmate men meer drinkt, gaat men de accijnsverhoging sterker voelen. In feite is accijnsverhoging een prachtig, want progressief werkend instrument. De grootste misbruikers krijgen de zwaarste lasten te dragen.

Het CPB bepleit om het accijnsinstrument, "meer dan tot nu toe" aan te vullen met regulerende maatregelen gericht op probleemgroepen als jongeren en zware drinkers. Vervolgens komt het met al toegepaste maatregelen als beperkingen op de verkoop van drank (al jaren beperkt: niet in benzinstations, geen branchevreemde alcoholverkoop, niet beneden de 16 jaar, enz.), en betere handhaving van het verkoopverbod aan minderjarigen. Verder verkleinen van de accijnsverschillen tussen de lidstaten van de Europese Gemeenschap.

Het CPB doet het enigszins voorkomen alsof tot nu toe het alcoholmisbruik vooral door accijnsverhoging is tegengegaan. Dat is onjuist. De aanpak heeft tot nu toe vooral bestaan uit voorlichting plus incidentele maatregelen als een verbod op de verkoop in benzinstations, in souvenirwinkels en dergelijke.

Overigens kunnen wij ons geheel vinden in het pleidooi van het CPB voor een aanpak van de problemen met een breed assortiment maatregelen. Maar een dergelijke aanpak werd al bepleit in de beleidsnota "Alcohol en Samenleving" van 1986!

CONSUMENTENUITGAVEN DOOR CRISIS ANDERS BESTEED

Het slechte economische getij in de tweede helft van het jaar, heeft de consumentenuitgaven in 2008 volgens het CBS nauwelijks aangetast. Wel is er een duidelijke verschuiving te zien naar goederen die langer meegaan. Luxe uitgaven zoals aan vliegvluchten en aan horeca-bezoek zijn sterk teruggelopen.

Het totaal van de consumentenuitgaven steeg in 2008 nog met 1,5 procent, tegenover een stijging met 2,0 procent in 2007. Er werd 0,8 procent meer besteed aan goederen, en 2,0 procent meer aan diensten.

De horecasector als geheel, zag de omzet met 3 procent dalen. Dit ondanks het feit dat de prijzen met gemiddeld 4 procent stegen. Bij de cafés was de daling het grootst: 6 procent. Dit

ondanks het feit dat de speciale eetcafés een kleine vooruitgang boekten. Hotels verloren veel zakelijke klanten. Restaurants daarentegen wisten hun omzet redelijk op peil te houden. Alleen de snackbars wisten in 2008 een duidelijke omzetstijging te boeken.

Cafés zijn door de ontwikkelingen van de laatste jaren moeilijk verkoopbaar geworden. Zij staan gemiddeld veel langer te koop dan een paar jaar geleden. Dat is overigens niet alleen een gevolg van de economische crisis. Ook het prijsbeleid van de horeca heeft daaraan bijgedragen. Wij wezen er al eerder op dat de prijsstijging in de horeca de afgelopen tien jaar het dubbele van het inflatiepercentage heeft bedragen. Dat is natuurlijk niet jaren achtereen vol te houden zonder klanten te verliezen.

BREED PREVENTIEBELEID NODIG

In 2008 meer alcoholvergiftiging bij jonge kinderen

Vorig jaar werden 337 jonge kinderen met spoed wegens alcoholvergiftiging opgenomen in de Nederlandse ziekenhuizen. Een toename met 13 procent ten opzichte van 2007. De gemiddelde leeftijd van de slachtoffers was 15 jaar.

Bij spoedopnamen gaat het meestal om gevallen waar het slachtoffer (soms tijdelijk) buiten bewustzijn is (geweest) of in coma verkeert. Gevalen van ernstige alcoholvergiftiging dus. Merkwaaardigerwijs liepen de gemeten bloedalcoholgehalten uiteen van 0,3 promille tot 5,5 promille. Het gemiddelde bedroeg 1,9 promille, wat overeenkomt met de hoeveelheid alcohol in tien standaardglazen.

Bij 0,3 promille is iemand gewoonlijk nog lang niet buiten bewustzijn. Als die 0,3 promille geen verschrijving is (moest het soms 1,3 of 3,0 zijn?), dan moet het betreffende kind naast alcohol ook nog iets anders in het lichaam gehad hebben. Gemiddeld waren de slachtoffers bijna drie uur buiten bewustzijn, met uitschieters tot 24 uur.

Kinderarts Van der Lely van de Delftse kliniek voor kinderen met alcoholvergiftiging, vindt het een raadsel dat sommige jongeren een promillage boven de vijf overleven. Alcohol kan al dodelijk zijn vanaf ongeveer 3 promille. Een promillage van 5 is ook voor veel volwassenen dodelijk.

In 2008 werden bijna evenveel meisjes als jongens opgenomen,

namelijk 48% meisjes tegenover 52% jongens. Het jongste slachtoffer was 11 jaar. De meeste kinderen (57 procent) kwamen 's nachts in het ziekenhuis terecht. In de loop van de avond kwam 35 procent. Veelal was er eerst thuis of bij vrienden "ingedronken" vanwege de kosten. Bijna de helft had vervolgens in de tweede helft van de avond het drinkgelag in de kroeg voortgezet.

De meeste kinderen zaten op het VMBO (46%), op de tweede plaats gevolgd door het HAVO (21%). Van het VWO kwam 14% van de slachtoffers. Vier van de vijf slachtoffers woonden nog gewoon met beide ouders thuis, één van de vijf woonde bij een gescheiden ouder. Kinderen van Nederlandse afkomst vormden de overgrote meerderheid (84%) van de patiënten.

Volgens Van der Lely komt comadrinken voor bij kinderen uit alle lagen van de bevolking. Belangrijk is volgens hem dat de drankjes die bij de jongeren in de smaak vallen, niet te duur en gemakkelijk verkrijgbaar zijn.

Het feit dat de meeste slachtoffers nog gewoon bij beide ouders wonen, betekent dat falende opvoeding of falend toezicht één van de oorzaken is van het excessieve drinken van

jongeren. Maar zoals Van der Lely al aangeeft, de alcoholbranche draagt ook een deel van de schuld doordat zij drankjes heeft uitgebracht speciaal gericht op de smaak van kinderen. Ook draagt de branche ons inziens schuld doordat zij haar reclame via advertenties en TV-spots overwegend op een jong publiek richt. Falende handhaving van de leeftijds grenzen, vooral in de supermarkten levert ook een belangrijke bijdrage. En tenslotte de groepsdruk onder de jongeren zelf.

Een beleid gericht op terugdringen van het excessieve drinken door jongeren, kan zich dus niet tot één of twee maatregelen beperken. Nodig is een breed beleid dat op alle hierboven genoemde terreinen maatregelen treft.

Dingeman Korf

SONG BEGINNEN MET
ALCOHOL ZET DE DEUR WIDD
OPEN NAAR EEN LEVEN VAN
GEMISTE KANSEN

En dit...

... was een vraag voor de statistiekenmakers: ongeluk door alcoholgebruik of zelfmoord onder de invloed van alcohol?

Het gebeurde in de zaterdagavond van het carnavalsweekeinde. Een 39-jarige dronken feestganger uit Borne werd even voor middernacht op een spoorwegerovergang aangereden door een trein. Het was onduidelijk hoe hij tussen de gesloten overwegbomen was beland.

De man overleefde de botsing niet. De alcohol had weer een leven geëist . . . . .

* * *

... was een geval van poging tot doodslag na alcoholgebruik. Het gebeurde midden april in Breda en betrof een jonge Belg die te veel alcohol had ingenomen.

De 20-jarige man was omstreeks 01.30 uur aangehouden wegens zijn rijgedrag. De aanhoudende agent rook alcohol, en riep via de portofoon een collega met een ademanalysator op.

Voordat die er was, reed de Belg plotseling met gierende banden en hoge snelheid weg. De agent riep collega's op om de man aan te houden.

Twee agenten te paard hadden zich opgesteld aan de vermoedelijke vluchtroute. Zij zagen de man aankomen en gaven een stopteken. De Belg reageerde daar niet op, maar reed met onverminderde snelheid op één van de agenten af. Die kon zichzelf en zijn paard ternauwernood in veiligheid stellen.

Na een achtervolging door politieauto's werd de man uiteindelijk staande gehouden. Hij weigerde uit te stappen, waarop de agenten hem arresteerden. Op het politiebureau mocht hij allereerst zijn rijbewijs inleveren. Pas daarna werd een bloedproef afgenomen. Hij zal terecht moeten staan wegens poging tot doodslag op een agent te paard . . . . .

* * *

... was een daadwerkelijke en drievoudige doodslag. Het gebeurde op een zaterdagavond, in Duitsland nabij de Franse grens.

De door omwonenden gewaarshuwde politie drong het huis binnen toen er op hun bellen niet open werd gedaan. Zij troffen in de huiskamer de 47-jarige bewoner zwaar beschonken aan naast het dode lichaam van zijn vrouw. Zij was met bijlslagen om het

leven gebracht.

Bij verder onderzoek van de woning deden de agenten nog twee schokkende ontdekkingen. Op de bovenverdieping lagen de dode lichamen van een 20-jarige stiefdochter en van het 6-jarig zootje van het echtpaar. Zij waren met messteken omgebracht.

Politie en omwonenden staan voor een raadsel. Vast staat dat de dader al flink gedronken had voordat hij de moorden pleegde . . . . .

* * *

... was nu eens een positief bericht. Guus Hiddink wil niet dat er een merk wodka naar hem wordt vernoemd.

Geheel buiten de succesvolle voetbaltrainer om, deponeerde een grote Russische distilleerderij augustus vorig jaar het merk "Hiddinka" bij het nationale merkenbureau. De distilleerderij wilde een concurrent de pas afsnijden die vier jaar geleden, ook geheel buiten de naamgever om, het inmiddels zeer populaire merk Poetinka (naar toenmalig president Poetin) op de markt bracht.

Poetin schijnt nooit geprotesteerd te hebben. Hiddink beraadt zich. Zijn woordvoerder laat weten dat Hiddink er absoluut niet blij mee is. Hij heeft namelijk als vaste stelregel dat hij zijn naam niet laat verbinden aan reclame voor tabak, alcohol en seks.

vervolgens optredende geweldpleging wordt er niet door voorkomen. En uitgaanders die door willen gaan tot de eerste trein van de volgende ochtend, blijven gewoon zitten en drinken.

De ouderwetse verplichte sluitings-tijd om 01.00 uur of 02.00 uur was zo gek nog niet.

Verschijsing GO

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 8 juli gepland als verschijningsdatum. In verband met vakantie van de redacteur copij graag uiterlijk 10 juni bij de redactie.

Begunstigersdag 12 sept. 2009

De begunstigersdag van Stichting ANGOB wordt dit jaar gehouden op 12 september. De opzet van de dag zal in grote lijnen gelijk zijn aan die van 2008. De deelnemers zijn welkom vanaf 10.45 u. Het programma begint om 11.15 u. met "bijpraten" over Stichting ANGOB en over het Nederlandse alcoholbeleid, met een inleiding door de voorzitter.

Evenals in 2008 zal er een beknopt jaarverslag aanwezig zijn voor de belangstellenden, deze keer dus een jaarverslag over 2008. Het verslag zal zowel handelen over de werkzaamheden van de Stichting, als een beknopt financieel verslag omvatten van de camping (een uittreksel uit het officiële, door de accountant gecontroleerde verslag).

Tussen de middag wordt een eenvoudige broodmaaltijd aangeboden. 's Middags is er een informatief programma. Deelname is gratis voor alle begunstigers van Stichting ANGOB en uiteraard ook voor de genodigden.

Nadere details over de invulling van het programma hoort u nog van ons.

IN MEMORIAM

J. van Galen - Broer

Op Tweede Paasdag is in de vrije natuur, op haar geliefde plekje voor de caravan heengegaan Janie van Galen-Broer. Gedurende bijna 40 jaar heeft zij samen met haar man Gerrit een plekje op camping 't Spoek gehad.

Een groot deel van het seizoen genoten zij elk jaar van hun caravan, van de camping en van de omgeving. Zij waren ook graag geziene gasten.

Wij betreuren het zeer dat er nu een einde is gekomen aan haar aanwezigheid op onze camping. In onze herinnering zal zij blijven voortleven als een spontane en vrolijke vrouw.

Op de begrafenisplechtigheid waren veel van haar vrienden en bekenden van de camping aanwezig om haar de laatste eer te bewijzen.

Wij wensen Gerrit, de kinderen en de kleinkinderen veel sterkte bij het verwerken van dit plotselinge verlies.

Camping 't Spoek

Contactgroep Utrecht e.o.

Secretaris Wim Stelte van de plaatselijke contactgroep Utrecht en omstreken van de ANGOB, vertoefte sinds enige tijd in het revalidatie- en verpleegcentrum Tamarinde aan de Neckardreef. De geplande bijeenkomst van 5 februari kon daardoor niet doorgaan.

Het verblijf van Wim in Tamarinde zal naar het zich laat aanzien nog geruime tijd duren. Daarom trokken op 21 april de vaste bezoekers van onze bijeenkomsten gezamenlijk naar Tamarinde. In een hoekje van de recreatiezaal praatten zij samen met de secretaris bij over recente zaken.

De eerstkomende bijeenkomst van onze plaatselijke contactgroep zal waarschijnlijk nogmaals in Tamarinde gehouden worden. Onze vaste bezoekers worden telefonisch verwittigd. Wie eventueel ook zou willen komen, stelle zich in verbinding met mevr. Mandersloot - Delies, tel. 030 - 24 46 813 of 06 - 21 - 952 212.

Vroeg op stap stimuleren met goedkoop bier ???

Kroegen en disco's klagen over het fenomeen van het "indrinken". Jongeren drinken met vrienden, thuis of in een drankkeet, alvast flink wat alcohol voordat zij gaan stappen. Die alcohol is veel goedkoper dan de alcohol in de horeca. Dus klaagt de horeca over omzetverlies.

Gevolg van het indrinken is dat die jongeren al half dronken zijn wanneer zij gaan stappen. Tijdens en na het stappen vinden dan ook veel geweldincidenten plaats. Ook komen de jongeren pas laat naar de kroeg of disco. Met als gevolg dat zij daar ook weer later vertrekken.

Twee Friese moeders van stappende jongeren bedachten de actie "vroeg op stap". Horeca-ondernemers in Schagen haakten daarop in door optredende artisten om 22.00 uur te laten beginnen. Tweede-kamerlid Fred Teeven dacht nog slimmer te zijn dan die disco-eigenaars, en bedacht dat goedkoper maken van het bier vóór 24.00 uur en duurder daarna, het "vroeg op stap" zou bevorderen. Een mallotig idee! Hoe kan iemand in alle redelijkheid denken dat het zal werken?

Horeca-ondernemers zouden ervoor moeten zorgen dat vroeg uitgaan aantrekkelijker wordt. Tot zover accoord. Schagen heeft een voorbeeld gegeven: laat de artisten op een vroeger tijdstip optreden. Maar goedkoper bier vóór 24.00 uur werkt alleen averechts. Het verplaatst misschien een deel van het indrinken naar de horeca. Maar de

Alcoholvrije dansfeesten voor 12 - 16 jarigen succesvol

Tegenover de negatieve berichten over comazuipen door jongeren beneden de 16 jaar, staan gelukkig ook positieve berichten. Want alcoholvrije disco's voor de leeftijdsgroep 12-15 jaar blijken succesvol te zijn. Wat een jaar of wat geleden nog incidentele, vaak experimentele uitschieters waren, blijken nu regelmatig terugkerende evenementen te zijn.

Twee namen die regelmatig opduiken als het om alcoholvrije dansfeesten gaat, zijn de Fris-Feesten en de Safe-Feesten. Laatstgenoemde worden inmiddels in tien steden van Nederland regelmatig gehouden.

Brein achter de Safe-Feesten is Wim de Jong. Hij studeerde evenementen-management aan de Hogeschool Rotterdam. Zijn eerste alcoholvrije dansfeest voor jongeren beneden de 16 jaar organiseerde hij in disco het Paard van Troje in Den Haag. Op dat eerste feest kwamen 500 jongeren af. Die jongeren waren enthousiast over het gebodene. Op volgende edities van de Safe-feesten in het Paard van Troje kwamen 1000 tot 1500 minderjarige bezoekers per keer af.

Tegen eind februari programmeerde de Thalia Lounge in Rotterdam een zogeheten Fris-Feest (van de "concurrent" dus). Op 27 april (de eerste dag van de meivakantie) volgde discotheek Off-Corso met een Safe-Feest.

Tijdens de Safe-Feesten wordt in het geheel geen alcohol geschonken. Bovendien zorgt de organisatie voor een goede beveiliging, zodat er ook niet uit de band gesprongen kan worden met zelf meegebrachte alcohol (of met drugs). Ouders behoeven niet ongerust te zijn als zij hun kinderen voor de deur van een Safe-Feest afzetten.

Tijdens de parties van De Jong wordt er ook vaak een talentenjacht georganiseerd. Tieners die graag zingen of dansen kunnen zich aanmelden voor een online talentenjacht. Een jury beoordeelt de ingezonden filmpjes. De drie hoogst geëindigde deelnemers mogen vervolgens tijdens de party het podium op. Dit is een populair onderdeel van het feest, want veel jongeren blijken graag eens artiest zijn.

Hopelijk zullen nog veel disco's volgen met het organiseren van alcoholvrije dansfeesten voor jongeren beneden de 16. Iedere jongere zou op niet te grote afstand van zijn woonplaats de gelegenheid moeten hebben om alcoholvrij uit te gaan.

ALCOHOLSLOT VOOR DRANK-RIJDERS KOMT ER EINDELIJK

De regering is vrijdag 13 maart accoord gegaan met een voorstel van verkeersminister Eurlings tot invoering van een zogenaamd "alcoholslot" voor veroordeelde drankrijders. Zo'n slot moet het hen onmogelijk maken om opnieuw onder de invloed van alcohol aan het verkeer deel te nemen. Volgens de SWOV zou dat jaarlijks 30 tot 35 mensenlevens sparen.

De discussie over een alcoholslot loopt al heel lang. In 2002 wees een Europese haalbaarheidsstudie uit dat een dergelijk slot herhaling van dronken rijden kan tegengaan. De toenmalige minister verklaarde in verband daarmee dat er op het ministerie van V&W gewerkt werd aan een wetswijziging die het verplicht stellen van een alcoholslot mogelijk moest maken. Verwacht werd dat de wetswijziging na ongeveer twee jaar van kracht kon zijn. Inmiddels zijn wij zeven jaar en vele verkeersdoden verder.

Een alcoholslot is een startonderbreker. Daarvan bestaan verschillende typen. Eén type werkt volgens het principe van de ademanalyse. De bestuurder moet een blaasproef afleggen alvorens de auto gestart kan worden. Wijst die uit dat het alcoholpromillage boven de 0,2 promille ligt, dan is starten van de motor onmogelijk.

Helemaal waterdicht is de beveiliging met dit type alcoholslot niet. De bestuurder kan iemand anders laten blazen en de motor starten. Bij de modernere versie van het ademanalyse-slot moet daarom op willekeurige momenten onderweg opnieuw worden geblazen. De portier van de disco voor je laten blazen, of je alcoholvrij drinkende gastvrouw, helpt dus niet meer. Ook meten de moderne apparaten temperatuur en vochtigheid van de adem. Voordat je gaat stappen een ballon volblazen, en die na afloop door het apparaat laten leegstromen, is er ook niet meer bij.

Uitsluitend met blazen door een nuchtere passagier kan nu de werking van het slot nog omzeild worden. Maar als er een nuchtere passagier aanwezig is, kan die beter zelf het stuur in handen nemen.

Een ander type alcoholslot meet de reactiesnelheid van de bestuurder. Daardoor wordt niet alleen de invloed van alcohol, maar ook van slaap- en kalmeringsmiddelen en van drugs uit het verkeer geweerd. Dergelijke alcoholsloten zijn in gebruik in enkele staten van de VS. Ook hier kan overigens iemand anders de motor starten voor de bestuurder.

Een modernere versie van dit type stelt ook nog vragen die beantwoord moeten worden. Vragen over verkeer en verkeersborden. Hiermee meet men niet alleen de reactiesnelheid, maar ook de juistheid van de beslissing(en) van de bestuurder. Een soort mini-verkeersexamen in twee of drie vragen.

Op het ministerie van V&W heeft men gekozen voor een type dat de adem analyseert. Het apparaat ziet er uit als een wat groot uitgevallen mobiele telefoon, en kan in de auto op het dashboard gemonteerd worden.

Montage wordt verplicht bij zware overtreders, dat wil zeggen automobilisten die betrapt zijn op rijden met een alcoholpromillage boven de 1,3. Voor beginnende automobilisten ligt de grens van zware overtreding bij 1,0 promille. De grens waar men beneden moet blijven om een auto met een alcoholslot te kunnen starten, is gelegd bij 0,2 promille.

In de Verenigde Staten (beide typen), Canada, Zweden en Australië is het alcoholslot al jaren in gebruik. Vorig jaar is er in Friesland mee proefgedraaid. Daaruit bleek dat er geen technische belemmeringen zijn.

"Alcomobilisten" worden verplicht het slot twee jaar te gebruiken. Daarna wordt het apparaat uitgelezen om na te gaan hoeveel mislukte startpogingen de bestuurder in die twee jaar heeft gedaan. Als hierbij blijkt dat hij zijn leven echt heeft gebeterd, wordt het slot verwijderd.

In Nederland vallen jaarlijks naar schatting 200 doden in het verkeer door alcohol. Als dat er zo'n 30 minder worden zoals de SWOV verwacht, betekent dat een aanzienlijke vermindering. Andere deskundigen houden het echter op een vermindering van 10 à 15 slachtoffers.

Rest bij ons de vraag: komen er ook alcoholsloten op huurauto's?

Dingeman Korf

ALCOHOL VERGROOT DE HONGER

Eén van de laatste mythes over alcohol die nog stand hield, is vorig jaar als onjuist ontmaskerd. Namelijk de mythe dat alcohol de spijsvertering zou bevorderen. De mythe waarop het gebruik van een drankje als "aperitiefje" vóór het eten is gebaseerd.

De werkelijkheid is dat de verdovende stof alcohol, ook verdovend werkt op de zenuwen in de maagwand. Die zenuwen worden minder gevoelig, en registreren daardoor minder goed wanneer de maag vol begint te raken. Daardoor blijft het hongergevoel langer in stand, en krijgt de gebruiker van het aperitiefje de neiging om meer te eten.

De spijsvertering werkt helemaal niet sneller of effectiever na het aperitiefje. De maag voelt alleen minder vol. Alcohol vervalst de waarneming, niet alleen die met de ogen maar ook die met de maag. Daardoor werkt alcohol ook indirect als een dikmaker.

Kabinet wijzigt drank- en horecawet

De ministerraad heeft op voorstel van de ministers Klink, ter Horst en Rouvoet ingestemd met een aantal wijzigingen van de Drank- en Horecawet (DHW). De wijzigingsvoorstellen zijn het resultaat van de behandeling in de Tweede Kamer van de Hoofdlijnenbrief Alcohol van november 2007.

De doelstelling van de wijzigingen is drievoudig: terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren, voorkómen van verstoring van de openbare orde en vermindering van de administratieve lasten voor de alcoholbranche.

Wij constateerden januari 2008 reeds in dit blad dat de beleidsvoorstellen van de Hoofdlijnenbrief aanzienlijk minder radicaal waren dan de door de verschillende ministers bij eerdere gelegenheden geuite voorstellen. Na de behandeling van de Hoofdlijnenbrief in de Tweede Kamer op 18 december 2007, was onze conclusie dat op de meeste punten de alcoholbranche weer eens aan het langste eind had getrokken.

De nu door het kabinet aanvaarde wijzigingen van de DHW zijn de volgende:

> Vereenvoudiging van het vergunningstelsel waardoor de alcoholbranche eenvoudiger procedures en snellere beslissingen verkrijgt.

> Decentralisatie van het toezicht op de naleving van de DHW: de gemeenten gaan het toezicht overnemen van de VWA.

> Gemeenten krijgen de bevoegdheid om maatregelen te nemen tegen supermarkten die drie keer betrapt zijn op alcoholverkoop beneden de leeftijdsgrens.

> Gemeenten krijgen de bevoegdheid om sluitingstijden afhankelijk te stellen van de leeftijd van de bezoekers.

> Strafbbaarstelling van jongeren beneden de zestien voor het bij zich hebben van alcoholhoudende drank op de openbare weg.

> Gemeenten worden verplicht regels op te stellen voor paracommerciële instellingen.

> Verder komt er een experiment waarbij een aantal proefgemeenten de leeftijdsgrens voor alle alcoholhoudende drank op 18 jaar kan stellen (dus geen bier meer voor 16- en 17-jarigen).

Met betrekking tot de overdracht van bevoegdheden naar de gemeente hebben wij onze bedenkingen. Verschillen tussen naburige gemeenten zijn in principe ongewenst, omdat zij alcoholtoerisme kunnen uitlokken. Ook zijn gemeenten vatbaar voor beïnvloeding door de plaatselijke middenstand, c.q. horeca. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als een horeca-exploitant wethouder wordt?